

Agricolan Aviisi

Valtakunnallinen peruskoululaisten lehdentekokilpailu, jonka aiheena on
Mikael Agricola ja hänen aikansa

RIITTA SAUMI

Aleksei Gladkov: Mikael Agricola ja hänen aikalaisiaan.

Kilpailun säännöt

✗ Kilpailussa koululaiset tekevät ulkoasultaan ja tekstityypeiltään nykyaikaisen sanomalehden, jossa ovat lehtijutut, kuvat ja ilmoitukset käsittelevät Mikael Agricolaa ja hänen aikaansa.

✗ Koululaiset tekevät tekstit ja kuvat sivuille kokonaan itse. Mitään valmiita tekstejä tai kuvia ei tule kopioida Internetistä tai muista lähteistä.

✗ Kilpailutyöt tehdään blanco-lehdille, joita koulut voivat tilata tarvitsemansa määrän alueensa sanomalehdestä. Tietoa blancojen tilaamisesta on tämän esitteen toisella puolella.

✗ Oppilaat voivat piirtää ja kirjoittaa jutut, kuvat ja piirroksat suoraan tyhjille sivuille. Toinen vaihtoehto on, että sisältö tehdään tietokoneella ja liimataan sivuille.

✗ Samaan lehteen voi kirjoittaa usealla eri kielellä.

✗ Jotta lehti voi osallistua kilpailuun, blanco-lehden sivuisista tulee täyttää ainakin puolet.

✗ Koulut valitsevat itse, tekevätkö koululaiset lehteä pareittain, ryhmittäin vai yksin.

✗ Koulu valitsee kummastakin kilpailusarjasta yhden lehden, jonka se lähettää paikallisen tuomariston arvioitavaksi. Työt tulee lähettää 30.4.2007 mennessä siihen sanomalehteen, josta koulu on tilannut blanco-lehdet.

Millaisen kirja-arvostelun ABCkiriasta voisi tehdä?
Miksi paavi suuttui Agricolalle?
Millainen sää oli Pernajassa huhtikuussa 1550? Mikä oli Agricolan suosikkiravintola Wittenbergissä? Missä Mikael ja Birgitta tapasivat ensimmäisen kerran?

AGRICOLAN AVIISI on peruskoululaisille tarkoitettu lehdentekokilpailu, joka järjestetään ensin paikallisena ja lopulta valtakunnallisena.

Kilpailussa koululaiset tekevät nykyaikaisen sanomalehden näköisiä ja henkisiä sanomalehtiä, joiden sisältö esittelee persoonallisella tavalla Mikael Agricolaa ja hänen aikaansa.

Kilpailutyöt tehdään ns. blanco-lehdille, joita voi tilata eri sanomalehdistä.

KILPAILUAIKA ALKAA Sanomalehtiviikolla 12.–16.2.2007. Kilpailutyöt tulee palauttaa 30.4.2007 mennessä. Kilpailun järjestävät Opetushallitus, Sanomalehtien Liitto ja siihen kuuluvat sanomalehdet sekä useat ainejärjestöt.

KILPAILUSARJAT: Kilpailussa on kaksi sarjaa. Ensimmäinen sarja on 3.–6. vuosiluokille ja toinen 7.–9. vuosiluokille. Kilpailutyöt tehdään joko pareittain, ryhmittäin tai koko luokan voimin.

PALKITSEMISKRITEERIT: Palkittavien lehtien tulee luovasti ja monipuolisesti esitellä Mikael Agricolaa, hänen työtään ja aikaa, jolloin hän eli. Blanco-lehden sivuista tulee täyttää ainakin puolet. Lehti on tarkoitettu nykyajan lukijalle. Siksi sen ulkoasun ja asettelun tulee olla nykyaikaisen sanomalehden kaltainen. Luovaa otetta ulkoasun suunnittelussa ei silti tarvitse unohtaa! Tärkeää on, että lehti on lukijan kannalta helppokuinen.

Kilpailun aikataulu

Marraskuu 2006

Opetushallitus avaa Internet-portaalin, jossa on tietoa Mikael Agricolasta ja hänen ajastaan.

Joulukuu 2006 – tammikuu 2007

Ajanjakso, jolloin koulut tilaavat alueensa sanomalehdeksi blanco-lehtiä.

12.–16.2.2007

Valtakunnallinen Sanomalehtiviikko, jolloin Agricolan aviisi-kilpailu aika alkaa.

30.4.2007

Kilpailutöiden viimeinen palautuspäivä.

Toukokuu 2007

Paikalliset tuomaristot valitsevat kunkin alueen parhaat lehdet ja lähettävät ne valtakunnalliseen kilpailuun.

8.9.2007

Kansainvälisenä lukutaitopäivänä palkitaan valtakunnallisen kilpailun parhaat lehdet.

Agricolan Aviisi

Valtakunnallinen peruskoululaisten lehdentekokilpailu, jonka aiheena on Mikael Agricola ja hänen aikansa

Materiaalia lehden tekemisen avuksi

Kilpailutöiden tekemistä varten on tarjolla erilaista materiaalia koululaisten avuksi.

Ehdotuksia lehtijuttujen aiheista ja otsikoista

Kilpailua varten on tehty lista, jossa on ehdotuksia lehteen tulevien juttujen aiheiksi.

Internet-portaali

Internet-portaalissa edu.fi/hankkeita/agricola/ on runsaasti linkkejä artikkeleihin, tarinoihin, kuviin ja muihin tietolähteisiin, jotka koskevat Agricolaa ja aikaa, jolloin hän eli.

Portaalin ja sen kautta löytyvän tiedon on tarkoitus auttaa koululaisia heidän tehdessään juttuja ja kuvitusta omaan lehteensä.

Blanco-lehti

Kilpailutyöt tehdään ns. blanco-lehdille, eli sanomalehdille, joiden sivut ovat tyhjiä. Näitä tyhjiä lehtiä voivat koulut tilata maksutta alueensa sanomalehdelta.

Tämän kilpailuohjeen kohdassa ”Opettaja, tee näin” kerrotaan, miten ja mistä blanco-lehtiä voi tilata.

Osa sanomalehdistä valmistaa tabloid-kokoisia blancoja (”iltapäivälehtikoko”) ja osa broadsheet-kokoisia (”tavallisen sanomalehden koko”). Broadsheet-lehdessä on 8 sivua, tabloidissa 16.

Lisätietoja

sanomalehdet.fi
sanomalehti opetuksessa

edu.fi/hankkeita/agricola

Agricolan juhlavuoden sivut
utu.fi/agricola2007

sanomalehdet.fi

Taitto: Suomen Lehdistö

Opettaja, tee näin

Seuraa alueesi lehden ilmoittelua kilpailusta sekä tutustu lehden Sanomalehti opetuksessa - Internet-sivuihin, joilta löydät tietoa blancolehtien tilaamiseen.

Huomaa, että Agricolan aviisi on mainio mahdollisuus yhdistää koululaisten erilaista osaamista: innostuneet kirjoittajat tekevät juttuja, piirtämisestä kiinnostuneet kuvittavat lehden. Pienempi oppilas voi kirjoittaa lyhyemmän tekstin, isompi hieman pidemmän. Lehden tekeminen myös sopii lähes kaikkien oppiaineiden yhteyteen.

Irina Vitoshinskaja: Mikael Agricola ja kuningas Kustaa Vaasa. Kuvaaja Riitta Salmi.

Aihe- ja otsikkoehdotuksia lehtijuttujen ideoinnin avuksi

Kotimaan uutiset

Aiheita ja otsikkoehdotuksia:

- ✗ Uutisia Viipurista, Helsingistä, Wittenbergistä
- ✗ Poliittinen tilanne Ruotsi-Suomessa/Saksassa/Venäjällä
- ✗ Tukholman verilöyly
- ✗ Kustaa Vaasa
- ✗ Helsinki – pieni kylä kaukana idässä
- ✗ Kulkuyhteydet Turusta Tukholmaan paranevat vähitellen.

Ulkomaan uutiset

Aiheita:

- ✗ Uskonpuhdistus
- ✗ Kolumbus palaa takaisin ”Amerikasta”
- ✗ Poliittinen katsaus: olemmeko ajautumassa uskonsotaan?
- ✗ Agricola rauhanneuvottelijana Venäjällä

Otsikkoehdotuksia:

- ✗ Olemmeko saamassa uuden uskonnon?
- ✗ Martti Lutherin haastattelu
- ✗ Paavin kohuvaite: protestantismi tekee sinut hulluksi!

Talous

Aiheita ja otsikkoehdotuksia:

- ✗ Katolisen kirkon omaisuus takavarikoidaan
- ✗ Kustaa Vaasa on pihi - mistä rahat Uuden Testamentin kääntämiseen suomeksi?

- ✗ Koko maassa ollut pahoja halloja – kuinka käy viljasadon?
- ✗ Ennätyksellinen naurisvuosi
- ✗ Torikauppiaiden tulot ovat kasvaneet hurjasti viime vuosien aikana.

Mielipiteet

Aiheita:

- ✗ Luterilaisuus vastaan katolilaisuus
- ✗ Pitäisikö kaikkien osata lukea?
- ✗ Liian korkeat verot
- ✗ Hansaliiton valta
- ✗ Maapallo pyöriikin auringon ympäri
- ✗ Mielipidekirjoitukset arjen aiheista, kuten ruuasta, hygieniasta, perheestä, syntymästä, kuolemasta, sodasta, torielämästä yms.

Otsikkoehdotuksia:

- ✗ Kopernikuksen puheet ovat vuoden paras viitsi
- ✗ Lukutaito on kansan pelastus
- ✗ Päättäjät eivät tunnusta tosiasiota: torin päällystys on uusittava
- ✗ Onko kukaan nähnyt viisivuotiaan Liisan käpylehmäkoelmaa?
- ✗ Kuka jätti hevoslenlantaläjän pormestarin oven eteen?
- ✗ Miksi kukaan ei enää tee yhtä hyviä veneitä kuin ennen?
- ✗ Miten saataisiin maalaispo-

jat kouluun?

- ✗ Kouluhuoneiden lattioille on saatava pehmeämmät oljet!

Kulttuuri

Aiheita ja otsikkoehdotuksia:

- ✗ ABCkirian, Rucouskirian tai UT:n käännöksen kirja-arvostelu
- ✗ Voiko suomen kieltä kirjoittaa?
- ✗ Piae cantiones -konsertti tuomiokirkossa
- ✗ Wittenberg – kulttuurin kehto
- ✗ Messu, motetti ja madrigaali – uudet musiikkityylit tunkevat kirkkoon.

Ihmiselämän ilmiöt

Aiheita ja otsikkoehdotuksia:

- ✗ 1500-luvun naisten ja miesten muoti
- ✗ Minkä eläinten turkiksia käytettiin vaatteina?
- ✗ Vaatteiden korut, nauhat ja soljet 1500-luvulla
- ✗ Millaista ruokaa Agricolan aikana syötiin?
- ✗ Millaiset olivat lukukauden avajaisjuhlat Turun akateмиassa?
- ✗ Kuningas Kustaa Vaasa määrittelee miesten partamuodin
- ✗ Millainen sulka sopii kirjoittamiseen parhaiten?
- ✗ Kaakao, kahvi ja tupakka saapuvat Eurooppaan

- ✗ Koulupäivä Turussa/Tukholmassa/Viipurissa/Pernajassa 1540-luvulla: kuka menee kouluun, mitä siellä opiskellaan, minkä ikäisiä koululaisia, millainen luokkahuone on jne.
- ✗ Lapsen ristiäiset 1540-luvulla
- ✗ Birgitan parhaat kotikalja- ja nauriinpaistoreseptit
- ✗ Liian ankarat opettajat
- ✗ Tukholmalainen/viipurilainen/turkulainen opiskelija kertoo matkakirjein seikkaluistaan ympäri Eurooppaa
- ✗ Liikennevälineet: millaisia hevoskärryjä ja rekiä Agricolan aikana käytettiin ja millaisia olivat 1500-luvun satulat?
- ✗ Näin teet hyvän kirveen.

Ilmoitukset ja mainokset

Aiheita ja otsikkoehdotuksia:

- ✗ Haetaan hevoskärrykuljettajaa
- ✗ Kestiekievari etsii keittotaitoisia kievarinemäntää
- ✗ Hyvää ruisleipää myytävänä suurtorilla joka päivä
- ✗ Parhaimmat soutuveneet saat Turun venekauppiailta!
- ✗ ABCkiria on ilmestynyt – hanki omasi!
- ✗ Rakennatko taloa? Hae parhaimmat kattopäreet meiltä!
- ✗ Pehmeimmät hamepellavat myy Isontalon emäntä!
- ✗ Sillankorjaaja saa paikan Aurajoella.